

چکیده فارسی

مقدمه: بیماری مزمن کلیوی، بیماری است که در آن کلیه ها به تدریج و بطور برگشت ناپذیر از بین می روند به طوری که قادر به حذف مواد زائد ناشی از سوخت و ساز بدن نخواهند بود. در این حالت از درمان های جایگزین همانند دیالیز استفاده می شود. افراد تحت درمان با دیالیز در مصرف مواد غذایی با محدودیت هایی روبرو هستند و در صورت عدم دریافت مواد مغذی کافی با مشکلات عدیده ای مواجه می گردند. لذا ضروری است بیماران آگاهی لازم درباره گروه های غذایی مجاز و نحوه مصرف صحیح آن ها را کسب نمایند تا میزان خطرات ناشی از سوء تغذیه کاهش یابد. هدف اصلی این پژوهش ایجاد برنامه کاربردی آموزشی تغذیه مبتنی بر تلفن همراه برای بیماران دیالیزی بود.

روش پژوهش: این پژوهش از نوع توسعه ای- کاربردی بوده و به منظور ایجاد برنامه کاربردی آموزشی تغذیه مبتنی بر تلفن همراه برای بیماران دیالیزی انجام شد. ابتدا برای تعیین عناصر داده، پرسشنامه ای تهیه و از کلیه پزشکان شاغل در مرکز همودیالیز بیمارستان شهید هاشمی نژاد، دانشگاه علوم پزشکی ایران (شش نفر) نیازسنجی اطلاعات برنامه کاربردی صورت گرفت. براساس نتایج حاصل از نیازسنجی، نمونه اولیه با استفاده از نرم افزار اندروید استودیو تحت سیستم عامل اندروید طراحی گردید. سپس نمونه اولیه، بر روی تلفن همراه ۳۰ نفر از بیماران تحت دیالیز مراجعه کننده به واحد دیالیز بیمارستان هاجر شهرکرد نصب و طی بازه زمانی ۳۰ روزه مورد استفاده قرار گرفت. پس از این بازه زمانی برای ثبت نظرات بیماران، پرسشنامه ارزیابی قابلیت استفاده و رضایت کاربران بین آن ها توزیع گردید.

یافته ها: حاصل انجام این پژوهش ایجاد برنامه کاربردی آموزش تغذیه مبتنی بر تلفن همراه برای بیماران دیالیزی و شامل اطلاعات هویتی، ثبت نتایج آزمایشات، راهنمای تغذیه، گروه های غذایی، توصیه های کلی و ثبت اندازه گیری کنترلی بود. ارزیابی قابلیت استفاده از برنامه حاکی از آن بود که بیماران تحت درمان با دیالیز برنامه را با میانگین هفت و پنجاه و سه صدم (از مجموع نه امتیاز) در سطح خوب ارزیابی کردند.

نتیجه گیری: بکارگیری فن آوری های جدید به ویژه برنامه های کاربردی تلفن همراه راه حل مناسبی برای استفاده در زمینه آموزش و تسهیل دسترسی افراد به اطلاعات است. از طرفی استفاده از برنامه های کاربردی تلفن همراه باعث افزایش آگاهی و اطلاعات تغذیه ای بیماران دیالیزی شده و به بهبود عوارض ناشی از سوء تغذیه و ارتقا سطح زندگی و سلامتی آن ها کمک شایانی می کند.

کلید واژه ها: بیمار مزمن کلیوی، تغذیه، برنامه کاربردی، تلفن همراه، آموزش